

Kod ovih podjela sudjelovali su predstavnici lokalnih vlasti, predstavnici ribarskih organizacija te ribarski stručnjaci. Podjela Dunava, Save i Une kao graničnih voda, vršena je u suglasnosti sa susjednim narodnim republikama.

Ova podjela voda se po ukazanoj potrebi može mijenjati, o čemu donosi rješenje Ministarstvo ribarstva.

Ostale vode dosada nisu podijeljene i njihova podjela je neposredan zadatak, kojega treba što prije izvršiti.

E. K.

Pojavljivanje jegulja u rijeci Gackoj i mogućnost povećanja ulova

Na željezničkoj pruzi Zagreb—Split, između stanice Vrhovine—Plitvička jezera i stanice Sinac prolazi željeznica kroz tunel dug blizu 3 km. Toga tunela se sjećaju svi putnici, jer vožnja kroz njega razmjerno dugo traje. Međutim većina putnika ne primjećuje da pod gorskom kosom Godačom i vrhom Veljunom, visokim točno 1.001 met. nad morem, dolje duboko ispod pruge vijuga preko široke i lijepe visoravni rijeka Gacka. Željeznička pruga ide ovdje na visini od kojih 700 met, a izvor Gacke leži 450 met. nad morem pa gledajući s visine, s pruge, iz-

Ribogojilište »Gacka« u Ličkom Lešću obuhvaća cijelu rijeku, kao svoje zaštitno područje iz kojega se snabdijeva maticama pastrvama. Do danas nije još potpuno izgrađeno i zbog toga je samo djelomično u pogonu. Predviđeno je, da se izgradi više ogranaka i uzgojnih te ribolovnih uređaja uzduž cijele rijeke. Sada je težište rada na skupini vrela, nazvanih Malinište (od stare riječi malin, što znači mlin). Tu se podiže velika zgrada za mrijestilište. Kada ribogojilište bude potpuno izgrađeno moći će davati nekoliko milijuna oplodene pastrvske ikre.

Lov štuke na Gackoj (Donje jezero)

gleda da je to neki oveci potok, koji se gubi u daljini preko zelenih livada i polja. Ipak je to samo varka oka, jer rijeka Gacka iz svoja dva glavna vrela pod prugom, Tonkovića vrela i Klanca, prima toliku množinu vode, da u samom vrelu plove čamci, a voda tjera desetak mlinova i nekoliko pilana. S lijeva i s desna prima Gacka još nekoliko što jačih, što slabijih izvora, koji su se nanizali od glavnih vrela nizvodno u dužini od preko 6 km. i već ispod sela Obilja i Prozora prema Otočcu rijeka dostiže širinu do kojih 30 met., a dubinu do 9 met. Tu ima veoma krupnih pastrva i štuka. Poznato je, da su u Gackoj ulovljene štuke teške i preko 20 kg, a za posljednje tri godine, otkako je tamo obnovljeno ribogojilište pa se sprječava nedozvoljeni ribolov, među par hiljada ulovljenih pastrva bila je najteža 6.7 kg, a najteža štuka iz Donjeg jezera 7 kg.

Glavna riba će biti pastrva, a sporedne štuka, šaran i linjak. Šaran i linjak pušteni su u Gacku, odnosno u dva jezera, koje ona čini na kraju svoga toka, koncem godine 1947.

Rijeka Gacka predstavlja veoma zanimljivu pojavu sa raznih gledišta pa tako i sa ribarskog gledišta. To je jaka kraška ponornica, koja se nakon toka od kojih 17 km, kod Otočca dijeli na dva kraka. Jedan, lijevi, dug oko 7 km, teče prema selu Švica, gdje čini Gornje jezero u površini od kojih 20 hektara, a zatim se ruši preko siapova u Donje jezero, u kojem su mnogobrojni ponori (žderala). U njima nestaje rijeka Gacka i dalje teče duboko pod zemljom, pod planinu Velebit, te ima veze sa Jadranskim morem.

Desni rukav teče do Brloga, gdje se opet razdvaja i u Gušić polju ponire jedan dio vode a drugi, odnosno

treći rukav, vijuga prema Srpskom polju, gdje također nestaje u nekoliko ponora. Ukupna dužina rijeke sa svim rukavima iznosi oko 60 km. Voda je bistra i hladna, naročito u gornjem toku. Služi cijeloj Gackoj dolini kao vodovod, jer druge pitke vode tako reći i nema.

Od davnine u Gackoj žive samo pastrve i štuke. Imade nešto čikova pa sve tri ove ribe čine neobično vođeno stanovništvo. Pastrva je riba izrazito planinskih, hladnih voda, a čikov je naprotiv riba mulja i močvara po nizinama, pa je stoga čudno, da su se ove dvije ribe našle u istoj vodi. Štuka je među njima kao neka sredina, ali ni ona nije riba hladnih planinskih voda. Imade također i rakova i to plemenitih i bjelonogih. Ovo riblje naselje vuče svoje porijeklo iz pradavnih vremena i zaostalo je iz onih predhistorijskih jezera i rijeka, o čijem postanku i nestanku danas možemo samo nagađati. Ovakav opširan opis dan je namjerno, da bi se jače istakle mogućnosti uzgojnih mjera.

Zna se, da je u rijeci Gackoj katkada i to rijetko, ulovljena po koja jegulja. To su bili slučajevi o kojima se je onda dugo govorilo i mnogošta pričalo. Smatralo se takve jegulje slučajnim i zalutalim skitnicama, bez ikakve važnosti za ribarstvo. Tim veće je bilo iznenađenje ovoga ljeta i jeseni, kada su radnici Ribogojilišta »Gacka« ulovili desetak krupnih jegulja u težini od 1 do 2.5 kg. Bili su to prekrasni, dobro uhranjeni primjerci. Ulovljeni su u Donjem jezeru, prigodom izlovljavanja štuka u cilju najvećeg mogućeg smanjenja brojnog stanja ove za ribarstvo u Gackoj štetne i nepotrebne ribe. Jegulje su zašle u velike vrše oko samih ponora u dno jezera. Pošto su oka na vršama velika, jasno je, da su u njima zaostale samo one jegulje, koje su bile veće i teške preko 1 kg. Sve manje, a tih je nesumnjivo bilo više, prošle su kroz velika oka vrša.

Ova lovina je ponovni dokaz, da Gacka ima podzemnu vezu sa Jadranskim morem, jer jegulje mogu samo odanle da dođu. Ponori u Donjem jezeru leže na visini od 425 m nad morem i to znači, da jeguljice, dok dopru do jezera i rijeke Gacke, moraju da se popnu na tu visinu ispod zemlje, ispod planine Velebita. Zračna udaljenost od ponora do mora iznosi preko 20 km, a sigurno je, da rijeka krivuda ispod zemlje i tako jegulje

putuju u podzemnoj tami nekoliko desetaka kilometara, ravnajući se po struji vode koja im dolazi u susret. Pri tome jeguljice putujući iz mora, moraju da svladavaju ogroman napor uzlazeći uz podzemne brzice i slapove. Kada pomislimo, da su one u Jadransko more došle iz dalekih predjela Atlanskog oceana, gdje su se izlegle, i još prodrle ispod Velebita sve do visokih jezera i rijeke Gacke, onda zaista moramo biti zadivljeni. Isti put prelaze odrasle jegulje, kada krenu na mrijest nizvodno kroz ponore ispod Velebita u Jadransko more, a zatim dalje u ocean.

Na taj način rijeka Gacka, koja i inače predstavlja, svojevrsnu prirodnu pojavu, imade u tim jeguljama još jedno izvanredno obilježje i rijetkost.

U ribarskom pogledu su ove jegulje važne utoliko, što se može organizovati takav lov, da ih bude što više ulovljeno. Međutim je važnija slijedeća pouka iz ovoga slučaja: Treba pribaviti iz mora (s Neretve i Vranskog jezera i drugih mjesta) sitne jeguljice u doba njihove selidbe te ih prenijeti u rijeku Gacku i njima nasaditi oba jezera, a zatim naročito onaj dio njezina toka od Otočca do Gušić polja i Srpskog polja u dužini od kojih 35 km. Tamo danas žive samo štuke, koje u pravom smislu žderu same sebe i nikada ne mogu da iskoriste one mase prirodne hrane, kojima se odlikuje rijeka Gacka, a koje u njenom pastrvskom dijelu iskorištava pastrva. Ovaj drugi dio rijeke je u ribarsko-gospodarskom pogledu dosada potpuno neiskorišten i to je očita šteta. Tamo treba nadopuniti riblje naselje, izgraditi uređaje za ribolov, a osobito uređaje za lov jegulja, koje će biti onamo prenesene i koje će tamo odrasti te pružiti novi izvor za ribarsku privredu na toj rijeci, odnosno u okviru tamošnjeg ribogojilišta.

Pošto su na Vranskom jezeru, kao i na Donjoj Neretvi osnovana dva nova ribarsko-privredna poduzeća državnog sektora, to će državnim Ribogojilištu »Gacka« biti olakšano da uz njihovu pomoć izvrši i ovaj koristan zahvat po primjeru masovnog prenosa jeguljica u nekim drugim zemljama. Prenos jeguljica ne bi trebalo ograničiti samo na jezera i rijeku Gacku, nego ga proširiti i na druge prikladne vode, gdje ima za to povoljnih uvjeta, pa također i na neke ribnjake.

Zdravko Taler

IZ BRATSKOG SOVJETSKOG SAVEZA

RADNI HEROIZAM SOVJETSKIH RIBARA

Poznato je, da su se sovjetski ribari obvezali pismima upućenim drugu Staljinu, da će znatno premašiti plan.

U prvom polugodištu ove godine, u smislu dobrovoljno datih obaveza, pojedina ribolovna i prerađivačka poduzeća su se istakla svojim uspjehom iznad svakog očekivanja i premašila čak i izvanredne prekoplanske obaveze u proizvodnji.

Socijalističko takmičenje i pravi radni heroizam trudenika sovjetskog ribarstva ubrzava poslijeratnu obnovu i dalji razvoj ribarske privrede.

Prvenstvo u požrtvovnom radu postigao je kolektiv radnika ribarskog zavoda Samojlove u Volgo-Kaspijskom rajonu, koji je u pismu drugu Staljinu obećao ispuniti godišnji plan do 31-ve godišnjice Velike Oktobarske socijalističke revolucije. Međutim radnim heroizmom toga kolektiva ispunjen je godišnji plan već 25. maja. Istu takvu radnu pobjedu postigao je Zavod Vorovskoga.

Ribolovni kolhoz »Krasnolovec« u Astrahanskoj oblasti, obećao je premašiti godišnji plan za 30.000 pudi, ali je to premašenje postigao prije isteka prvog polugodišta.

Ispunili su godišnji plan već u toku prvog polugodišta još i drugi ribarski kolhozi i poduzeća, te tako dali svjetle primjere boljševičke borbe za ribu, za ostvarenje i premašenje plana u socijalističkoj proizvodnji. (zt).

PRIMJER LENJINOVE BRIGE ZA RIBARSTVO

Ribolov na Murmanu davao je u carskoj Rusiji 7 mil. kg godišnje. Poslije Oktobarske revolucije lično Vladimir Iljič Lenjin naredio je da se započne reorganizacija ribolova na murmanskom primorju i da se u Norvešku upute dvojica opunomoćenika za kupnju prve partije ribarskih motornih brodova. Za nekoliko godina tamo su izgrađena dotada neviđena sredstva ribolova i g. 1939. na mjesto dorevolucionih 7 mil. kg., sovjetski ribari na Murmanu postigli su ulov od 200 mil. kg. ribe. (zt).